

Nr.2-2534/16 din 06.07.2016

Domnului Alexandru TĂNASE,
Președinte al Curții Constituționale

În conformitate cu prevederile art.135 alin.(1) lit.lit.a), g) din Constituție, Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, Vă expediem sesizarea depusă de către reprezentantul reclamantei Caigorodțev Olga, avocatul Daniliuc Nicolae, pentru controlul constituționalității prevederilor art.6 al Legii nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și ale art.36/1 (3) al Legii nr.847-XIII din 24.05.1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

Anexă: - actul de sesizare cu anexe pe 24 file;
- încheierea Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 01.07.2016 pe 2 file.

Cu înalte considerațiuni,

Judecător în Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău

Dorin Dulghieru

Î N C H E I E R E

01 iulie 2016

municipiul Chișinău

Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău

Instanța de judecată

având în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
grefier

Dorin Dulghieru

Lidia Oprea

examinând în sediul instanței, în ședință de judecată publică cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de către reprezentantul reclamantei Caigorodțev Olga, avocatul Daniliuc Nicolae, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Daniliuc Nicolae, în interesele Olgăi Caigorodțev împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil al hotărîrii judecătorești și încasarea prejudiciului moral în mărime de 35000 lei, cauzat prin această încălcare,

c o n s t a t ă :

La data de 05.04.2016, avocatul Nicolae Daniliuc s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în interesele Olgăi Caigorodțev împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și încasarea din contul bugetului de stat a prejudiciului moral în mărime de 35000 lei.

În ședința de judecată din 01.07.2016, reprezentantul reclamantei Caigorodțev Olga, avocatul Daniliuc Nicolae, a depus cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității prevederilor art.6 al Legii nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și ale art.36/1 (3) al Legii nr.847-XIII din 24.05.1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

Reprezentantul pîrîtului Ministerul Justiției, Nasu Andrei, nu a obiectat împotriva cererii înaintate, solicitînd admiterea acesteia pe motivele invocate.

Audiind participanții la proces, studiind materialele pricinii, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea depusă de către reprezentantul reclamantei Caigorodțev Olga, avocatul Daniliuc Nicolae, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.12¹ alin.(1) CPC, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Conform Hotărîrii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, pentru interpretarea articolului 135 alin.(1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în față instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alineatul (1) lit.a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Drept urmare a celor justificate, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit.a) din Constituție, fiind o lege organică, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de către reprezentantul reclamantei Caigorodțev Olga, avocatul Daniliuc Nicolae.

Concomitent, ținând cont de dispozițiile alin.(3) art.12¹ CPC, potrivit căruia din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă și art.260 alin.(1) lit.e) CPC, care indică că instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate, procesul în pricina civilă din speță urmează a fi suspendat.

În conformitate cu dispozițiile art.art.12¹, 260, 263 CPC, instanța de judecată,-

d i s p u n e:

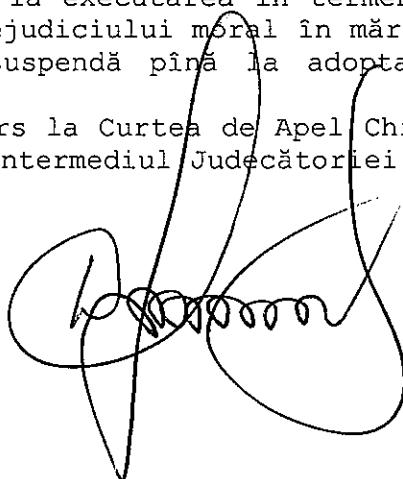
A ridica excepția de neconstituționalitate depusă de către reprezentantul reclamantei Caigorodțev Olga, avocatul Daniliuc Nicolae, pentru controlul constituționalității prevederilor art.6 al Legii nr.87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și ale art.36/1 (3) al Legii nr.847-XIII din 24.05.1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

A remite după competență Curții Constituționale sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, depusă de către reprezentantul reclamantei Caigorodțev Olga, avocatul Daniliuc Nicolae, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către avocatul Daniliuc Nicolae, în interesele Olgăi Caigorodțev împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil al hotărîrii judecătorești și încasarea prejudiciului moral în mărime de 35000 lei, cauzat prin această încălcare.

Procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Daniliuc Nicolae, în interesele Olgăi Caigorodțev împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil al hotărîrii judecătorești și încasarea prejudiciului moral în mărime de 35000 lei, cauzat prin această încălcare, se suspendă pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională.

Încheierea cu drept de recurs la Curtea de Apel Chișinău, atît cît durează suspendarea procesului, prin intermediul Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dorin Dulghieru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

**str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004
Republica Moldova**

**SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate**

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție

= 2 =

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume: Daniliuc

2. Prenume: Nicolae

3. Funcția: avocat

**4. Adresa: BAA “CONEX”, str. A. Pușkin 24, of. 50, Chișinău MD 2012,
Republica Moldova**

5. Tel: 069504498

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

Ridicarea excepție de neconstituționalitate în privința art. 6 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la judecare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate în privința art. 36/1 (3) al Legii nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. La 05 aprilie 2016 reclamanta Olga Caigorodțev a înaintat în judecătoria sec. Buiucani mun. Chișinău o acțiune civilă împotriva Republicii Moldova, reprezentată în instanțele de judecată de către Ministerul Justiției al RM, cu privirea la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 29 ianuarie 2016.

Prin hotărârea judecătorească sec. Buiucani mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2015, a fost constatat faptul încălcării dreptului Olgaei Caigorodțev la judecare în termen rezonabil a cauzei și a fost încasată din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul Olgaei Caigorodțev cu titlu de prejudiciu moral suma de 25 000 lei.

La 18 septembrie 2015 am depus o cerere la Ministerul Justiției al RM, prin care am solicitat, în temeiul art. 120 din Constituția RM, de a executa imediat hotărârea judecătorească din 29 ianuarie 2015.

Prin scrisoarea Ministerului Justiției al RM din 22.09.2015 am fost informat că în conformitate cu prevederile art.6 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind modul de reparare de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești „, hotărârea judecătorească privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare **se execută după ce devine irevocabilă**, în modul stabilit de legislația în vigoare „.

Hotărârea judecătorească din 29 ianuarie 2016, deja irevocabilă din 10 februarie 2016, nu este executată până-n prezent.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIGINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. Art. 120 din Constituția RM stipulează cu certitudine caracterul obligatoriu al hotărârilor judecătorești definitive. Este obligatorie respectarea hotărârilor definitive ale instanțelor judecătorești.

- art. 6 (1) al Legii nr.87 din 21.04.2011 stipulează că hotărârea judecătorească privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare se execută după ce devine irevocabilă, în modul stabilit de legislația în vigoare.
- art. 6 (4) al Legii nr. 87 din 21.04.2011 stipulează că titlul executoriu se va executa de către Ministerul Finanțelor, în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar.
- art. 36/1(3) al Legii nr. 847-XIII din 24.05.1996 stipulează că în cazul în care documentul executoriu prezentat executorului de buget nu este executat în termen de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești în baza căreia a fost emis, creditorul poate solicita executorului judecătorec inițierea executării silită.
- art. 36/1(4) stipulează că procedura de executare silită în baza unui document executoriu prezentat spre executare ulterior devenirii irevocabile a hotărârii judecătorești se inițiază după expirarea a 6 luni dela data prezentării acestuia.

Art. 120 din constituția RM stipulează cu certitudine este obligatorie și executorie orice hotărâre judecătorească definitivă. O hotărâre judecătorească se execută din momentul când devine definitivă.

Art. 255 CPC RM stipulează cu certitudine că hotărârea judecătorească se execută, în modul stabilit de lege, după ce rămâne definitivă.

Reieșind din prevederile art. 6 al Legii nr. 87 din 21.04.2011 și ale art. 31/1 al Legii nr. 847-XIII din 24.05.1996 este interzisă executarea unei hotărâri judecătorești definitive, iar o hotărâre judecătorească definitivă nu poate fi execută minium un an de zile sau chiar și mai mult. Șase luni de zile se examinează un recurs la Curtea Supremă de Justiție a RM, șase luni de zile o hotărâre deja irevocabilă nu poate fi executată.

Toate modificările, care s-au efectuat anterior în Legea nr. 87 din 11.04.2011, în Legea nr. 847-XIII din 24.05.1996 și Codul de executare al RM, modificate anterior la ambițiile și mofturile cuiva după cazul, după vestitul caz cu Sandulache, sunt în contradicție cu prevederile art. 120 din Constituția RM.

Art. 7 din Constituția RM stipulează cu certitudine că Constituția RM este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

A declara neconstituționale prevederile art. 6 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la judecare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

A declara neconstituționale prevederile art. 36/1 (3) al Legii nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar.

**VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA
OBIECTUL SESIZĂRII**

16. În scrisorile, referințele și raporturile, prezentate de către Ministerul Justiției în instanțele de judecată, se face referință numai la prevederile Legii nr. 87 din 21.04.2011 și ale Legii nr.847-XIII din 24.05.1995.

Reprezentanții statului în ședințele de judecată, in opinia noastră, intenționat uită de prevederile art. 120 din Constituția Republicii Moldova.

VII – LISTA DOCUMENTELOR ANEXATE

17 a) Cererea de chemare în instanța de judecată din 05.04.2016;

b) Hotărârea judecătorească din 29.01.2015;

c) Cererea din 18.09.2015;

d) Scrisoarea din 22.09.2015;

e) Referința din 08.06.2016;

f) Raportul din 02.06.2016.

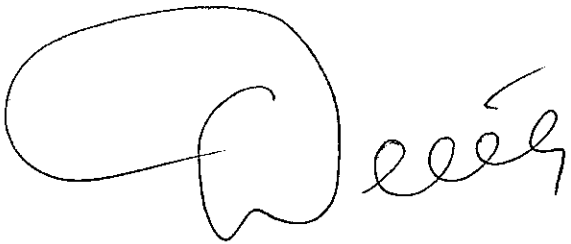
= 9 =

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

18. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Chișinău, Republica Moldova

08 iunie 2016

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'D' followed by the name 'Daniliuc' written in a cursive script.

avocatul Nicolae Daniliuc.

= 1 =

JUDECĂTORIEI SECTORULUI BUIUCANI
MUNICIPIUL CHIȘINĂU

Reclamant : Olga Caigorodțev,
dom: or. Tighina, str.Odessaia 18,ap. 12, RM

Reprezentant: Nicolae Daniluc, avocat
BAA „CONEX”
str. A Pușkin 24, of.50
Chișinău – 2012, RM.

Pârât : Ministerul Justiției al RM
str. 31 august 82
mun. Chișinău – 2012, RM

CERERE DE CHEMARE ÎN INSTANȚA DE JUDECATĂ

cu privire la repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, compensarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea dreptului încălcat

1. **În fapt**, vreau să informez instanța de judecată că prin hotărârea judecătorei sec. Buiucani mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015 din bugetul de stat al Republicii Moldova prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Olga Caigorodțev a fost încasată suma de 25 000 lei cu titlu de prejudiciu moral (**dosarul nr. 2-1392/15**).

Hotărârea judecătorească din 29 ianuarie 2015 a devenit definitivă și executorie la data de 17 septembrie 2015.

La 18 septembrie 2015 am depus o cerere la Ministerul Justiției al RM, prin care am solicitat de a executa imediat hotărârea judecătorească din 29 ianuarie 2015.

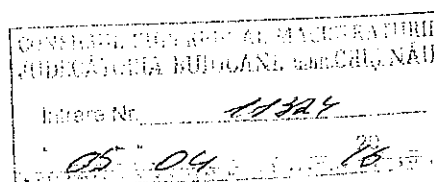
Prin scrisoarea din 22 septembrie 2015 Ministerul Justiției al RM ne-a informat că este în imposibilitate de a executa hotărârea judecătorească din 29 ianuarie 2015.

Hotărârea judecătorei sec.Buiucani mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015 nu este executată până-n prezent.

2. **În drept**, art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale îmi garantează dreptul la un proces echitabil și într-un termen rezonabil.

Art. 1 al Primului Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale îmi garantează dreptul la proprietate și la protecția ei.

Prin neexecutarea hotărârii judecătorești din 29 ianuarie 2016 de către o autoritate publică, Moldova i-a violat reclamantei Olga Caigorodțev aceste drepturi ale ei, garantate de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și de Protocoalele adiționale la Convenție.

Art.41 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale îmi garantează dreptul la o satisfacție echitabilă atunci, când îmi este violat un drept al meu, garantat de Convenție și de Protocoalele adiționale la Convenție, iar Moldova, ca înaltă parte contractantă, este obligată să înlăture toate consecințele acestor violări ale drepturilor mele.

Art.120 din Constituția Republicii Moldova stipulează cu certitudine caracterul obligatoriu al hotărârilor judecătorești definitive, care urmează a fi executate din ziua când hotărârile sunt definitive.

Art. 6(2) al Legii nr. 87 din 21.04.2011 stipulează cu certitudine că instanța de judecată prezintă din oficiu titlul de executare spre executarea hotărârii judecătorești definitive.

În al doilea rând, art 1(2) al Legii nr. 87 din 21.04.2011 stipulează cu certitudine că aplicarea prezentei legi se face prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Reieșind din practica Curții Europene a Drepturilor Omului o reparație echitabilă a prejudiciului moral pentru neexecutarea a unei hotărâri judecătorești definitive și executorie ar constitui suma de 35 000 lei.

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu stipulările art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 6, 41 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, art. 1 al Primului Protocol adițional la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, art. 120 din Constituția RM, Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011

S O L I C I T :

- 1. A admite acțiunea integral.**
- 2. A constata faptul încălcării reclamantei Olga Caigorodțev a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.**
- 3. A încasa din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul lui Olga Caigorodțev suma de 35 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la execuare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și suma de 6 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.**

05 aprilie 2016

Reprezentantul reclamantei Olga Caigorodțev

avocatul Nicolae Daniliuc

HOTĂRÎRE
În numele Legii

29 ianuarie 2015

mun. Chișinău

Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău

Președintele ședinței,

judecătorul

Silvia Gîrbu

grefier

Ludmila Baranovschi , Tudor Stambol

Cu participarea

Avocatului reclamantului

Nicolae Daniliuc

Reprezentantul pîrîtului

Ghenadie Șoimu

a examinat în ședință publică cauza civilă intentată la cererea Caigorodțev Olga către Ministerul Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului moral, instanța de judecată, a

c o n s t a t a t :

Argumentele participanților.

Reclamanta Caigorodțev Olga prin intermediul avocatului Nicolae Daniliuc la data de 18.09.2014 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului.

În susținerea pretențiilor sale a invocat drept fapt că, la data de 04 martie 2008, reclamanta Caigorodțev Olga a înaintat în Judecătoria Buiucani mun. Chișinău o acțiune civilă împotriva Republicii Moldova, reprezentată în instanțele de judecată de către Guvernul RM, Consiliul raional Strășeni, Primăria și Consiliul local Lozova, r-nul Strășeni, Ministerul Finanțelor al RM cu privire la restituirea averii și a valorii averii confiscate și naționalizate în urma represiunilor politice din anul 1949, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea drepturilor încălcate. Susține că au trecut deja șase ani și jumătate, iar o hotărîre judecătorească irevocabilă pe cazul dat așa și nu există. Cauza a fost examinată de două ori în fond de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, de două ori de Judecătoria Strășeni, de patru ori s-a examinat de către Curtea de Apel Chișinău ca instanță de apel și odată de către Curtea Supremă de Justiție ca instanță de recurs. La moment cauza respectivă se află în procedură la Curtea de Apel Chișinău (judecător B.Bîrcă).

Solicită instanței de judecată de a încasa din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul reclamantei a sumei de 180 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului Olga Caigorodțev avocatul Nicolae Daniliuc a susținut cererea de chemare în judecată solicitînd admiterea acesteia în deplin volum. Menționează că, la data de 04.03.2008 reclamantii Caigorodțev Olga și Mămăliga /Pavlov/ Maria s-au adresat Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău cu o cerere de chemare în judecată privind repararea prejudiciului cauzat în urma represiunilor politice. Susține că de patru ori prezenta cauză s-a examinat de către instanțele de fond și de cinci ori de către Curtea de Apel Chișinău, iar la moment, peste șapte ani de zile încă nu este pronunțată o hotărîre definitivă, în acest interval de timp una din reclamante Maria Mămăliga a decedat. Consideră că termenul de șapte ani de examinare a unei cauze nu este un termen rezonabil. Opt luni de zile Curtea de Apel Chișinău lucruse pe cauza dată, ca într-un final să fie autorecuzat un judecător și modificat completul de judecată.

Reprezentantul pîrîtului - Șoimu Ghenadie în ședința de judecată nu a recunoscut cererea de chemare în judecată și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată, deoarece la examinarea unor astfel de cauze urmează a fi luate în considerație

comportamentul părților, miza pentru persoanele respective, comportamentul autorităților. Susține că majoritatea ședințelor de judecată în speța dată au fost amânate nu din vina instanțelor de judecată, ci din vina participanților pentru a nu le fi încălcate drepturile. De către reclamanti nu s-a obiectat împotriva amânării ședințelor de judecată, iar pe parcursul examinării cauzei nu a fost depusă nici o cerere de accelerare a examinării cauzei sau recuzată instanța de judecată. Potrivit materialelor cauzei reclamanta nu are nici un temei de a obiecta și nu are un interes de a contesta în baza Legii nr. 87, iar în hotărîrea explicativă a CSJ este specificat că remiterea cauzei spre reexaminare nu constituie tergiversare.

Aprecierea instanței:

Audiind participanții la proces, apreciind pretențiile formulate în acțiune în raport cu probele prezentate, administrîndu-le pertinenta și temeinicia prin prisma legislației ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată consideră cererea de chemare în judecată parțial întemeiată, urmînd a o admite în aceeași măsură reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art.118 alin.(1), (3) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu alin. (2) art. 1 Legii RM nr. 87/2011 „Privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești” (*M.O. nr. 107-109 din 01.07.2011*) (în continuare *Legea RM nr. 87/2011*) aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Conform alin. (1) și alin. (2) art. 2 ale Legii RM nr. 87/2011 orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

Conform alin. (6) art. 2 Legii RM nr. 87/2011 mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților.

Astfel, în ședința de judecată s-a stabilit că, la data de 04.03.2008 reclamantii Mamaliga (Pavlov) Maria și Caigorodțev (Pavlov) Olga Constantin s-au adresat Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău cu cerere de chemare în judecată către Guvernul Republicii Moldova, Președintele Raionului Strășeni, Primăria s.Lozova r-nul Strășeni și

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova privind restituirea averii și a valorii averii confiscate și naționalizate în anul 1949 persoanelor supuse represiunilor politice, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea drepturilor încălcate precum și a tuturor cheltuielilor de judecată (f.d.3-5).

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău nr. 2-2107 /2009 din 25 noiembrie 2009, acțiunea reclamantilor Mamaliga (Pavlov) Maria și Caigorodțev Olga către Guvernul Republicii Moldova, Consiliul Raionului Strășeni, Primăria și Consiliul s. Lozova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova despre restituirea averii și a valorii averii, confiscate și naționalizate în anul 1949, persoanelor supuse represiunilor politice, repararea venitului ratat și a prejudiciului moral cauzat persoanelor supuse represiunilor politice în anul 1949 și compensarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea drepturilor încălcate și cheltuielilor suportate pentru asistența juridică acordată – s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 81 verso).

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni nr. 2-163/2011 din 14 martie 2011, acțiunea reclamantilor Mămăliga (Pavlov) Maria și Caigorodțev Olga către Guvernul Republicii Moldova, Consiliul raional Strășeni, Primăria și Consiliul s.Lozaova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova privind încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul lui Maria Mămăligă și Olga Caigorodțev a compensației unice, pentru averea naționalizată și confiscată în urma represiunilor politice din anul 1949, în sumă a câte 425 000 euro pentru fiecare, prejudiciul moral cauzat în urma a 40 ani de represiuni politice în sumă a câte 49 715 000 euro pentru fiecare, compensarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea drepturilor încălcate și pentru asistența juridică, în sumă a câte 3 750 euro pentru fiecare, obligarea Primăriei și Consiliul comunei Lozova, r-nul Strășeni să restituie lui Maria Mămăliga și Olga Caigorodțev 10,2 ha de teren arabil, 1,0 ha de vie, 1,0 ha de livadă, care au aparținut părinților reclamantelor, naționalizate în urma represiunilor politice din anul 1949 – s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 101-105).

Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău nr. 2a-3482/11 din 29 noiembrie 2011, a fost admis apelul invocat de către reprezentantul Mariei Mămăliga (Pavlov) și Olgăi Caigorodțev (Pavlov), N.Daniliuc ca întemeiat și casată hotărârea Judecătoriei Strășeni din 14.03.2011 în pricina dată, cu restituirea pricinei spre rejudecare în aceeași instanță judecătorească, dar în alt complet de judecători (f.d. 114-115).

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni nr. 2-107/13 din 28 februarie 2013 a fost admisă parțial cererea depusă de către cet. Maria Mamaliga (Pavlov) și Olga Caigorodțev (Pavlov) împotriva Guvernului R.Moldova, Președintelui r.Strășeni, Primăriei și Consiliului s.Lozaova și Ministerul Finanțelor al RMoldova privind restituirea averii și a valorii averii confiscate și naționalizate în anul 1949, ce a aparținut persoanelor supuse represiunilor politice – familiei Constantin Pavlov și Liubovi Pavlova, repararea venitului ratat și a prejudiciului moral cauzat persoanelor supuse represiunilor politice în anul 1949 și compensarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea drepturilor încălcate și cheltuielilor suportate pentru asistența juridică acordată, a declara pe Maria Mamaliga și Olga Caigorodțev ca moștenitori legali de gradul I al întreg patrimoniului, care a aparținut cu drept de proprietate lui Constantin și Liubovi Pavlov și a constata faptul acceptării succesiunii de către reclamantele Maria Mamaliga și Olga Caigorodțeva a întregului patrimoniu succesoral, rămas după decesul părinților Constantin Pavlov și Liubovi Pavlova și anume: s-a constatat faptul că, cet. Mamaliga Maria Constantin, născută la 05 octombrie 1935, 2001033263662, domiciliată în s. Lozova, r-nul Strășeni și Caigorodțev Olga, născută la 01 august 1941, domiciliată în or. Bender, str. Odescaia 8, apart.12 au acceptat succesiunea bunurilor decedaților la data de 02 iulie 1969 Pavlov Constantin Ion, născut în anul 1894, și la data de 20 ianuarie 1967 a cet. Pavlov Liubovi Ion, născută în anul 1907. S-a constatat locul deschiderii succesiunii – s.Lozaova, r-nul Strășeni. S-a încasat în mod solidar de la statul Republica Moldova în persoana Ministerului de Finanțe și consiliul raional

Strășeni suma de 560 126 (cinci sute șaiszeci de mii una sută douăzeci și șase) lei, dintre care: 506026 de lei – costul averii naționalizate, care a fost constituită din: costul caselor de locuit în sumă de 29 661 lei și 79096 lei, a unei pivnițe în sumă de 34 370 lei, a unei uscătorii pentru fructe în sumă de 30 061 lei, a unui depozit de fructe în sumă de 22229 lei, a unui sarai-ambar pentru păstrarea grăunțoaselor în sumă de 56880 lei, a unei pivnițe în sumă de 68739 lei, a unui sarai pentru moșionul vitelor în sumă de 34 966 lei și a gardului în sumă de 150014 lei, costul anumalelor domestice în sumă de 19 900 lei, din care: costul a doi boi, în sumă de 12 000 lei, 6 oi în sumă de 2100 lei, 2 capre în sumă de 800 lei și a unei vaci în sumă de 5000 lei, cât și costul inventarului și utilajului agricol în sumă de 34 200 de lei, care include costul: a unei căruțe în sumă de 2 500 de lei, a unui car în sumă de 2 500 de lei, a unui teasc – în sumă de 1 200 lei, și 28 000 de lei - costul a 20 de butoane, în rest acest capăt de cerere se respinge ca fiind neîntemeiat.

Capetele de cerere cu privire la: declararea cet. Maria Mămăliga și Olga Caigorodțev ca moștenitori de gradul I ai părinților decedați, încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul lui Maria Mămăliga și Olga Caigorodțev a compensației unice în sumă a câte 425 000 euro pentru fiecare, echivalentă cu valoarea averii confiscate și naționalizate în urma represiunilor politice din anul 1949, încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul lui Maria Mămăliga și Olga Caigorodțev a prejudiciului moral în sumă a câte 10 000 euro pentru fiecare, cauzat pentru 40 de ani de represiuni politice, încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul lui Maria Mămăliga și Olga Caigorodțeva a venitului ratat de către familia Pavlov, în urma represiunilor politice pentru perioada 1949 – 2013 inclusiv, (în total 63 ani) în sumă a câte 51 345 000 euro pentru fiecare, obligarea Primăriei s. Lozova, r-nul Strășeni să le restituie lui Maria Mămăliga și Olga Caigorodțev ha de teren arabil, 1,0 ha de vie, 1,0 ha de livadă, care au aparținut părinților lor și au fost naționalizate în urma represiunilor politice din anul 1949, cât și încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova în beneficiul lui Maria Mămăliga și Olga Caigorodțev cheltuielile suportate pentru restabilirea drepturilor încălcate și pentru asistența juridică în sumă a câte 3 750 euro pentru fiecare – se resping ca neîntemeiate legal (f.d. 120-121).

În baza încheierii nr. 2ra-4026/13 din 18 decembrie 2013, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a dispus ca recursul Mariei Mamaliga (Pavlov) și Olga CAigorodțev (Pavlov) reprezentate de către Nicolae Daniliuc se consideră admisibil și se transmite în Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție pentru a fi examinat în fond pentru 15 ianuarie 2014 (f.d. 137).

La data de 15 ianuarie 2014 Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de justiție în baza încheierii nr. 2ra-185/14 a dispus de a amâna ședința instanței de recurs în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Mariei Mamaliga (Pavlov) și Olgăi Caigorodțev (Pavlov) împotriva Guvernului Republicii Moldova, Președintelui raionului Strășeni, Primăriei s. Lozova r-nul Stășeni, Consiliului com. Lozova r-nul Strășeni și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la restituirea averii și valorii averii confiscate și naționalizate, încasarea venitului ratat, repararea prejudiciului moral, constatarea faptului acceptării succesiunii, pentru 22 ianuarie 2014 (f.d. 138).

Prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de justiție nr. 2ra-185 din 22 ianuarie 2014, s-a dispus de a admite recursul declarat de către Maria Mamaliga și Olga Caigorodțeva, reprezentate de către avocatul Nicolae Daniliuc. S-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Mariei (Pavlov) Mamaliga și Olgăi (Pavlov) Caigorodțeva împotriva Guvernului Republicii Moldova, Președintelui raionului Strășeni, Primăriei satului Lozova, raionul Strășeni și Consiliul

sătesc Lozova, raionul Strășeni și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la restituirea averii și a valorii averii confiscate și naționalizate în urma represiunilor politice, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral cauzat, venitul ratat și compensarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea drepturilor încălcate, declararea drept moștenitori legali de gradul I al întregului patrimoniu, constatarea acceptării întregului patrimoniu succesoral rămas după decesul părinților, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată (f.d.139-144).

Potrivit raportului prezentat de către Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, rezultă că cu toate că ședințele de judecată erau stabilite în perioade restrânse de timp, totuși începînd cu data înaintării cererii de chemare în judecată în speța respectivă 04.03.2008 și pînă la examinarea prezentei cauze, totuși de către instanțele judecătorești naționale nu a fost emisă o hotărîre definitivă, cauza fiind restituită la rejudecare de nenumărate ori.

În asemenea circumstanțe instanța consideră că examinarea pricinii civile la cererea de chemare în judecată a Mariei (Pavlov) Mamaliga și Olgăi (Pavlov) Caigorodțeva împotriva Guvernului Republicii Moldova, Președintelui raionului Strășeni, Primăriei satului Lozova, raionul Strășeni și Consiliul sătesc Lozova, raionul Strășeni și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la restituirea averii și a valorii averii confiscate și naționalizate în urma represiunilor politice, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral cauzat, venitul ratat și compensarea cheltuielilor suportate pentru restabilirea drepturilor încălcate, declararea drept moștenitori legali de gradul I al întregului patrimoniu, constatarea acceptării întregului patrimoniu succesoral rămas după decesul părinților a fost tergiversată neîntemeiat de către instanțele judecătorești, la moment nefiind pronunțată o hotărîre judecătorească definitivă.

Or, potrivit jurisprudenței CEDO, caracterul rezonabil al duratei procedurilor judiciare trebuie apreciat în funcție de circumstanțele cauzei și prin prisma a trei criterii: complexitatea cauzei; conduita reclamantului; respectiv conduita autorităților judecătorești.

Cerința Convenției trebuie raportată la fiecare caz în parte, luînd în considerare durata procedurii, natura pretențiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităților competente și al părților, dificultatea dezbaterilor, aglomerarea rolului instanței și exercitarea căilor de atac.

Deși legislația națională nu oferă o descifrare a noțiunii de „termen rezonabil”, totuși instanța consideră că prin impunerea respectării unui astfel de termen pentru îndeplinirea actului de justiție atât legislația națională, cât și cea internațională subliniază importanța faptului că justiția trebuie să fie administrată fără întârzieri de natură de a-i compromite eficacitatea și credibilitatea, statul fiind responsabil pentru activitatea ansamblului serviciilor sale, inclusiv ale instanțelor de judecată.

Astfel, reieșind din materialele cauzei, instanța ajunge la concluzia că în speță examinînd respectarea „justului echilibru” sub aspectul exigențelor celerității procedurilor judecătorești și principiul general al bunei administrări a justiției, urmează a fi acordată prioritate bunei administrări a justiției.

Instanța respinge afirmația reprezentantului pîrîtului precum că tergiversarea examinării cauzei se datorează exclusiv conduitei participanților la proces, deoarece din materialele cauzei se atestă o evidentă tergiversare a examinării cauzei, iar instanțele judecătorești urmau să întreprindă toate măsurile în vederea examinării cauzei în termeni mai restrînși.

Reieșind din cele expuse, instanța statuează asupra termenului exagerat de îndelungat de examinare a cauzei civile, care a început a se scurge odată cu depunerea cererii de chemare în judecată la 04.03.2008 (f.d.3-4) iar pînă la emiterea hotărîrii în speța dată nu a fost emisă o hotărîre definitivă. În prezent cauza respectivă, aflîndu-se

În procedura Curții de Apel Chișinău, fapt confirmat și prin Raportul prezentat de către Judecătoria Buiucani (f.d.24-33) și constituie o abatere din partea instanțelor judecătorești.

Prin urmare, dreptul la examinarea pricinii într-un termen rezonabil a fost încălcat prin durata excesivă a procesului, deoarece cazul cu toate că este unul complex, urma a fi examinat în termeni mai restrânși, iar perioada de examinare de mai mult de 6 ani, care și pînă la moment se află pe rol la Curtea de Apel Chișinău, nicidecum nu constituie un termen rezonabil de examinare a unei pricini civile, oricît de complexă ar fi cazul. Mai mult ca atît, în această perioadă, reclamanta în respectiva cauză penală Mamaliga (Pavlov) Maria Constantin a decedat.

Conform art. 5 al. (1) a Legii nr. 87 din 21.04.2011, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

La determinarea prejudiciului moral instanța de judecată ține cont de practica Curții Europene a Drepturilor Omului și atunci cînd acordă o sumă de bani cu titlu de prejudiciu moral, se va lua în considerație mai mulți factori, precum vîrsta reclamantului Caigorodțev Olga care se află la o vîrstă înaintată, suferințele cauzate acesteia prin neexaminarea cauzei în care se solicită restituirea bunurilor confiscate în urma naționalizării, a frustrărilor suportate într-o perioadă de 40 de ani de represiuni politice, venitul acesteia, perioada pe parcursul căreia cauza nu a fost examinată și alte aspecte relevante.

Totuși, instanța reține că suma pretinsă de 180 000 lei este una excesivă. Hotărînd în mod echitabil, instanța acordă reclamantului 25 000 lei RM cu titlu de prejudiciu moral, în rest cerința reclamantului se respinge ca fiind exagerată.

În baza celor expuse mai sus, în conformitate cu art. 2, al Legii 87 din 21.04.2011, art. 238-241 C.P.C. adoptă următoarea

Hotărîre:

A admite în parte cererea Olgăi Caigorodțev către Ministerul Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral, și anume:

Se constată încălcarea dreptului Olgăi Caigorodțev la judecarea în termen rezonabil și a încasa din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Olgăi Caigorodțev cu titlu de prejudiciu moral prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei în mărime de 25000 (douăzeci și cinci mii) lei, în rest a respinge.

Hotărîrea cu drept de apel în Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile din ziua pronunțării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău.

Președintele ședinței,
judecător

Silvia Gîrbu

UNIUNEA AVOCAȚILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

BIROUL ASOCIAT DE AVOCAȚI „CONEX”

MD-2012, R. Moldova, mun. Chișinău,

str. A. Pușkin, nr. 24, of. 50,

☎ (22) 22-34-67; GSM: 069504498;

*c/f 26651012, c/b EXMMMD 22x476, c/d 225130107 BC „Eximbank”
Gruppo Veneto Banca, Chișinău fil. 19*

18 septembrie 2015
nr. 327

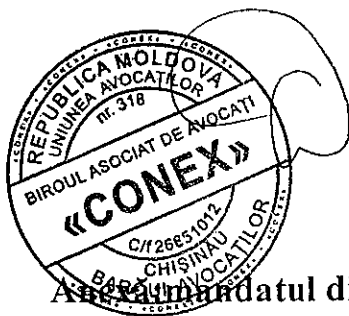
Ministrului Justiției al Republicii Moldova

Prin hotărârea judecătorească sec. Buiucani mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2015, în beneficiul lui Olga Caigorodțev a fost încasată cu titlu de prejudiciu moral suma de 25 000 lei.

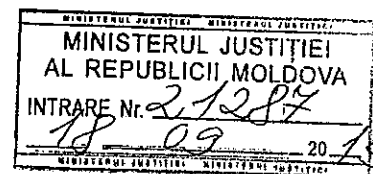
În conformitate cu stipulările art. 120 din Constituția Republicii Moldova solicit de a executa imediat hotărârea judecătorească din 29 ianuarie 2015.

Suma încasată solicit să fie transferată pe conturile BAA „CONEX”, indicate mai sus.

Reprezentantul creditorului Olga Caigorodțev

veer

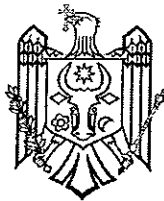

avocatul Nicolae Daniliuc

Atestatul dat din 17 septembrie 2015.

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD 2012, or. Chișinău, str. 31 August
1989, nr. 82 tel. 23-47-95, fax 23-47-97
<http://www.justice.gov.md>

МИНИСТЕРСТВОЮСТИЦИИ
РЕСПУБЛИКИМОЛДОВА

MD-2012, г.Кишинэу, ул. 31 Августа
1989, №82 тел.23-47-95, факс 23-47-97
<http://www.justice.gov.md>

22.09.15 nr. 10/10167

Avocatului Nicolae Daniliuc
mun. Chișinău, str.A. Pușchin 24, of.50

Prin prezenta, vă comunicăm următoarele, la data de 18 septembrie 2015 în incinta Ministerului Justiției a parvenit cererea prin care solicitați executarea Hotărîrii Judecătorei Buiucani din 29 ianuarie 2015, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2015, privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești definitive

În conformitate cu prevederile articolului 6 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești „hotărîrea judecătorească privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare se execută după ce devine irevocabilă, în modul stabilit de legislația în vigoare”.

Astfel, Ministerul Justiției este în imposibilitate de a da curs cererii Dvs. pînă la pronunțarea unei decizii irevocabile.

Nicolae EȘANU
Viceministru

Ex: Dorina Stînga
022 20 14 84

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

str. 31 August 1989, nr. 82
MD-2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

08.06.16 Nr. 236

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău
Judecător: Dorin Dulghieru
mun. Chișinău, str. M. Viteazu, 2

Reclamant: Olga Caigorodțev
or. Tighina, str. Odessaia, 18, ap.12

Pîrît: Ministerul Justiției
mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82

Ministerul Justiției, în calitate de participant la proces, prin reprezentatul său, în conformitate cu prevederile art. 186 din Codul de Procedură Civilă, formulează prezenta,

REFERINȚĂ

la cererea de chemare în judecată privind constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și încasarea prejudiciului cauzat (dosarul civil nr. 2-2534/16)

PROCEDURA

1. Acțiunea civilă a fost inițiată în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești (în continuare „Legea nr. 87”). Reclamant este Olga Caigorodțev, persoană fizică (datele de identificare pot fi consultate din conținutul acțiunii civile). Pîrîtul este Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

ÎN FAPT

- I. Circumstanțele relevante cauzei pot fi rezumate din conținutul cererii de chemare în judecată înaintată de către reclamantul Olga Caigorodțev.
- II. Circumstanțele relevante ale cauzei pot fi rezumate din:
  - conținutul Raportului motivat prezentat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

PRETENȚII

2. Reclamantul Alexandru Mițul pretinde constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a deciziei Curții Supreme de Justiție din 18.12.2015 și încasarea din contul bugetului de stat al RM, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul său, a sumei de 35 000 MDL, cu titlu de prejudiciu moral, și a sumei de 6 000 MDL, cu titlu de cheltuieli de judecată.

CADRUL NORMATIV RELEVANT

3. Articolele 6 § 1 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale;
4. Codul de Procedură Civilă al RM;
5. Codul de Executare al RM;
6. Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești.

ÎN DREPT

7. Ministerul Justiției califică pretențiile înaintate de către reclamantul Olga Caigorodțev ca fiind netemeinice și nejustificate, iar în acest sens invocă următoarele.
8. Reieșind din practica juridică națională, Statul răspunde eventual patrimonial pentru prejudiciul adus persoanei prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, iar elucidarea cazurilor și condițiilor de răspundere patrimonială

se face prin lege specială. Astfel, la momentul actual o asemenea lege specială este Legea nr. 87 din 21.04.2011.

9. Prin urmare, conform prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 87, **aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege** se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene.
10. Astfel, în vederea examinării juste a pretențiilor ce decurg din Legea nr.87, pe lângă respectarea strictă a cadrului procedural impus de dispozițiile Codului de Procedură Civilă al RM și a legii menționate, este necesară și cunoașterea, în special de către instanțele judecătorești, a **jurisprudenței constatate de către Curtea Europeană**, prin care s-au definitivat deja principii după care se examinează astfel de pretenții.
11. În acest context, menționăm că toate cauzele intentate în temeiul Legii nr.87, urmează să parcurgă **trei etape de apreciere**:
  - a) *identificarea în substanță a obiectului pretențiilor;*
  - b) *identificarea perioadei de referință;*
  - c) *aprecierea necesității și, dacă e cazul, a cuantumului satisfacțiilor echitabile.*
12. Respectiv, raportînd cele enunțate mai sus la circumstanțele prezentei cauze, desprindem:
13. **a) Obiectul pretenției.** Reclamantul pretinde constarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărîrii Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015 și încasarea prejudiciului cauzat prin această pretinsă încălcare.
14. **b) Perioada de referință.** Aceasta fiind considerată drept întinderea de timp în lăuntru a căreia se face analiza caracterului rezonabil. În acest mod trebuie să existe un **început de termen (dies a quo)** și un **sfîrșit de termen (dies ad guern)**.
15. Astfel, potrivit legislației RM și jurisprudenței Curții Europene, perioada de referință urmează a fi calculată începînd cu **data intentării procedurii de executare (dies a quo)**.
16. Din materialele cauzei se denotă faptul că hotărîrea Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015 **nu se află în procedura de executare**.
17. Art. 6 din Convenție îi garantează oricărei persoane dreptul de acces la justiție, care are drept consecință dreptul la executarea hotărîrilor judecătorești definitive. Totuși, acest drept nu poate obliga un stat să asigure executarea fiecărei hotărîri cu caracter civil, oricare ar fi ea și oricare ar fi circumstanțele. În schimb, statul are obligația de a se dota cu un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive ce îi revin. În acest sens, instanța de judecată are ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale au fost adecvate și suficiente.
18. Prin urmare, după cum am enunțat anterior, hotărîrea Judecătoriai Buiucani mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015 nu se află la executare silită la executor judecătorec, în condițiile în care, actualmente în țara noastră autoritatea a căreia statul i-a delegat atribuții privind executarea documentelor executorii este reprezentată de către executorii judecătorești.
19. Totodată, subliniem că potrivit art. 12, alin. (1) din Codul de Executare, **titlul executoriu se eliberează creditorului la cerere de către prima instanță, după rămînerea definitivă a hotărîrii, iar conform art. 15, alin.(1) din actul normativ precitat, documentul executoriu se prezintă spre executare de către creditor.**
20. În această ordine de idei, conchidem că în prezenta speță lipsește nemijlocit „obiectul ce urmează a fi supus executării”, ca rezultat, lipsește și temeiul legal de a invoca careva pretenții de neexecutare, din acest motiv se denotă cu certitudine netemeinicia acțiunii înaintate.
21. Reieșind din faptul că conform Legii nr.87, statul repară prejudiciu cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărîrilor judecătorești de către executorii judecătorești, conchidem că în prezenta speță nu putem vorbi despre neîntreprinderea tuturor măsurilor necesare, cînd de facto, hotărîrea judecătorească precitată nu se află la executare silită. Astfel, acțiune reclamantului nici nu cade sub incidența prevederilor Legii nr.87!!!
22. În acest sens, facem referire și la practica juridică națională privind aplicarea corespunzătoare a normelor de drept material ce reglementează examinarea acțiunilor referitor la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești.¹
23. Este necesar de reținut că **repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.**
24. La acest capitol ține de menționat că conform art.6 alin.(1) din Legea nr.87 este stabilit: **Hotărîrea judecătorească privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare se execută după ce devine irevocabilă, în modul stabilit de legislația în vigoare.**
25. În această ordine de idei, concluzionăm că Ministerul Justiției era în imposibilitate de a asigura executarea

¹ Pentru o practică judiciară uniformă, a se vedea cauzele: *Jecov Nicolai împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, decizia Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-1702/14 din 18 iunie 2014; Arnaut Lidia împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, decizia Curții de Apel Chișinău nr. 2^a-4236/14 din 9 decembrie 2014.*

- hotărârii Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015 conform cererii depuse de reclamant la data de 18 septembrie 2015, **întrucât la acel moment hotărârea încă nu era irevocabilă.**
26. Mai mult decât atât, ține de precizat că ulterior, după ce s-a pronunțat și Curtea Supremă de Justiție pe marginea acțiunii din speța de bază, prin încheierea s-a din 10 februarie 2016, hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015 a devenit irevocabil, în acest mod, la cerea creditorului, prin scrisoarea din 12 martie 2016 Ministerul Justiției a expediat hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 29 ianuarie 2015 spre executare către Ministerul Finanțelor.
27. **c) Satisfacția echitabilă.** Aceasta poate să aibă loc numai când a avut loc constatarea încălcării dreptului în materia neexecutării și/sau duratei **nerezonabile** a procedurilor. În acest sens, prin prisma jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, desprindem că **aprecierea termenului rezonabil de executare** urmează a fi făcut după anumite criterii de apreciere, cum sînt: *complexitatea cauzei, comportamentul părților, care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților, și miza (interesul) pentru reclamant.*²
28. Respectiv, **instanța de judecată are ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de autoritățile naționale au fost adecvate și suficiente. !!!**³

Cu referire la solicitarea încasării prejudiciului

29. Remarcăm că, conform jurisprudenței Curții Europene, **sarcina probării prejudiciului moral** nu poate fi pusă numai pe seama unei părți, dar se apreciază individual pentru fiecare caz, luîndu-se în considerație **argumentele ambelor participanți în proces și jurisprudența Curții, excluzîndu-se pretenții excesive și vădit exagerate.**
30. La fel, este important de ținut cont de faptul că, conform jurisprudenței Curții Europene, pentru ca să fie dispusă încasarea prejudiciului material și moral, **este necesara de a se constata o legătură de cauzalitate între încălcarea constatată și pretențiile materiale.** Astfel, bazîndu-ne pe faptul că nu există nici un motiv de a constata violarea Convenției pe motivul neexecutării documentul executoriu, concluzionăm că **nu există și nici un motiv de a dispune încasarea prejudiciului solicitat de a fi dispus încasării.**
31. Complimentar celor expuse, subliniem că **acordarea prejudiciului moral conform Legii nr.87 nu constituie o regulă generală**, dar o excepție de la această regulă, care necesită a fi confirmată prin anumite criterii bine definite.
32. La caz, reținem că reclamantul pretinde, invocând în substanță art.6 CEDO - *violarea drepturilor la un proces echitabil prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești*, însă în afara motivațiilor acestuia, nici un alt element de probă **nu a confirmat existența culpabilității organelor de executare în procesul de executare a hotărârii judecătorești.**
33. Evident, că conform art.4, alin.(1) din Legea nr.87, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei ... și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției.
34. Însă raportând circumstanțele cauzei la prezenta normă legală, conchidem că Ministerul Justiției este în **imposibilitate de a proba lipsa suportării de către reclamant a prejudiciului moral**, atîta timp cât nu a fost probată existența *de facto* a acestui prejudiciu, or, *apriori*, **nu se poate constata lipsa a aceea ce nu există.**

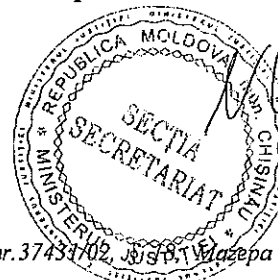
ÎN CONCLUZIE. În legătură cu cele enunțate *supra*, Ministerul Justiției solicită respingerea integrală a acțiunii reclamantului Olga Caigorodțev, **ca fiind neîntemeiată.**

Anexă:

1. *copia Referinței – 1 ex.*
2. *copia Raportului motivat prezentat de către Ministerul Justiției - 2 ex.*

(0 22) 20 14 07

Reprezentantul Ministerului Justiției
în baza procurii nr.50 din 16 martie 2016
Andrei NASU

² A se vedea cauzele examinate de către CEDO: *Josan contra Moldovei*, nr.37431/02, *Blazepa contra Moldovei*, nr.1115/02, § 42; *Holomiov contra Moldovei*, nr.30649/05, § 137.

³ A se vedea cauza examinată de către CEDO: *Ruianu împotriva României*, nr. 34.647/97, § 66, 17 iunie 2003.

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

02.06.16 Nr. W/6832

**Către, Andrei NAȘU specialist principal,
Direcția contencios din cadrul Direcției Generale
Agent Guvernamental al Ministerului Justiției**

RAPORT

Prin prezenta, Vă informăm că, în legătura cu cererea de chemare în judecată depusă de Caigorodțev Olga către Ministerul Justiției *privind repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea cauzei în termen rezonabil a hotărârilor judecătorești*, Vă comunicăm următoarele:

La data de 29 ianuarie 2015 judecătoria Buiucani, mun. Chișinău a admis pretențiile reclamantei și s-a încasat din bugetul de stat suma de 25 000 lei cu titlu de prejudiciul moral, menținută în decizia Curții Supreme de Justiție la data de 10 februarie 2016.

Ulterior, la data de 24 februarie 2015, în adresa Ministerului Justiției al RM, a parvenit titlul executoriu nr.2-1392/15 privind executarea acestuia.

Prin scrisorile nr.10/3202 din 29 februarie 2016, Ministerul Justiției a solicitat prezentarea datelor bancare însoțite de ștampila instituției pentru expedierea lor Ministerului Finanțelor întru executare conform articolului 6 alin. (2) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 *privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești*.

Astfel, în urma expedierii scrisorilor nominalizate *supra*, la data 02 martie 2016 nr. 4423 în adresa Ministerului Justiției al RM, a parvenit rechizitele bancare, copia buletinului de identitate și copia mandatului avocatului Nicolae Daniliuc, reprezentantul creditorului Caigorodțev Olga.

Prin scrisoarea nr 10/3750 din data de 12 martie 2016, Ministerul Justiției al RM, a remis în adresa Ministerului Finanțelor titlul executoriu nr. 2-1392/15, împreună cu hotărârile judecătorești emise pe cauza respectivă, și datele bancare ale creditorilor.

Reieșind din cele expuse, țin să menționez că, în conformitate cu prevederilor alin. (4) al aceluiași articol prevede că titlul executoriu se va executa de către Ministerul Finanțelor, în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin articolul 68 alin. (2) și (5) al Legii nr. 181 din 25 iulie 2014 privind finanțele publice și responsabilități bugetar - fiscale.

Anexă:

1. Copia scrisorii nr.3828 din 24.02.2016 – 1 filă;
2. Copia scrisorii nr.10/3202 din 29.02.2016 – 1 filă;
3. Copia cererii nr.4423 din 02.03.2016 – 1 filă;
4. Copia mandatului din 24.02.2016 – 1 filă;
5. Copia buletinului de identitate – 1 filă;
6. Rechizitele bancare – 1 filă;
7. Copia scrisorii nr.10/3750 din 12.03.2016 – 1 filă.

**Dorina Stînga, specialist principal,
Direcția contencios din cadrul Direcției Generale,
Agent Governamental al Ministrului Justiției**

